

Natuurinclusiviteit – van modewoord naar noodzaak

Natuurinclusiviteit is een begrip dat steeds vaker opduikt in discussies over de gebouwde omgeving. Het klinkt aantrekkelijk en duurzaam, en wordt daardoor te pas en te onpas gebruikt. Maar wat betekent het nu écht? En welke rol speelt natuurinclusiviteit binnen de bouwsector?

In deze speciale editie van *Roofs* willen we verder kijken dan de oppervlakkige toepassing van het begrip. Natuurinclusiviteit is veel meer dan het plaatsen van een paar nestkastjes of een groendak. Het gaat om een fundamentele herwaardering van hoe we bouwen en ontwikkelen, met de natuur als volwaardige en onmisbare speler in het proces. De gebouwde omgeving en de natuurlijke omgeving mogen geen tegenpolen meer zijn; ze moeten elkaar versterken.

EEN INTEGRAAL ONDERDEEL VAN DUURZAAM BOUWEN

De roep om natuurinclusiviteit komt niet uit het niets. De biodiversiteit staat onder druk, en klimaatverandering vraagt om een veerkrachtige leefomgeving. Tegelijkertijd worden de duurzaamheidsambities in de bouw steeds concreter, mede onder invloed van certificeringssystemen zoals **BREEAM-NL** en **LEED**, die natuurinclusieve maatregelen steeds zwaarder laten meewegen. Binnen BREEAM-NL wordt in de categorie 'Landgebruik en Ecologie' nadrukkelijk aandacht besteed aan duurzaam land- en bodemgebruik, habitatbescherming en het creëren en verbeteren van biodiversiteit op de lange termijn. Dit omvat onder andere het hergebruik van eerder ontwikkelde gronden en het beschermen en verbeteren van ecologische waarden.

Daarnaast wordt natuurinclusiviteit steeds vaker expliciet verankerd in regelgeving. Denk bijvoorbeeld aan de **EU Taxonomie**, die duurzame investeringen moet stimuleren, en de **CSRD** (Corporate Sustainability Reporting Directive), die bedrijven verplicht om transparant te rapporteren over hun ecologische impact. Dit betekent dat natuurinclusieve maatregelen niet alleen wenselijk zijn vanuit duurzaamheidsperspectief, maar ook vanuit economisch en juridisch oogpunt steeds belangrijker worden.

Ook op nationaal niveau wordt natuurinclusiviteit serieuzer genomen. Met de **Omgevingswet**, die sinds 2024 van kracht is, moeten bouw- en infraprojecten nadrukkelijk rekening houden met de natuurlijke omgeving. Basis natuurwetgevingseisen, zoals het beschermen van bestaande flora en fauna en het stimuleren van biodiversiteit, zijn hierin verankerd. Dit betekent

dat natuurinclusief bouwen niet langer een vrijblijvende keuze is, maar steeds meer een verplichting wordt.

VAN LOSSE MAATREGELEN NAAR EEN SYSTEEMVERANDERING

Hoewel de bewustwording groeit, zien we in de praktijk nog vaak een ad-hoc benadering. Natuurinclusieve maatregelen worden nog te vaak als 'losse toevoegingen' gezien in plaats van een integraal onderdeel van het ontwerp in relatie tot de omgeving van het gebouw. De vraag die we ons moeten stellen, is hoe we natuurinclusiviteit structureel kunnen verankeren in de manier waarop we bouwen en renoveren.

Daken spelen hierin een sleutelrol. Ze vormen een enorme, vaak nog onbenutte ruimte die kan bijdragen aan biodiversiteit, waterberging, hittestressreductie en luchtkwaliteit. Toch wordt de potentie van daken nog lang niet altijd benut. Zo streeft het Nationaal Dakenplan ernaar om zo snel mogelijk zoveel mogelijk multifunctionele daken in Nederland te realiseren. Dit plan benadrukt dat daken kunnen dienen voor energieproductie, wateropvang, natuur of extra sociale ruimte, en dat deze functies vaak gecombineerd kunnen worden.

VAN AMBITIE NAAR ACTIE

De tijd van vrijblijvend experimenteren met natuurinclusiviteit is voorbij. De sector wordt steeds meer geconfronteerd met harde eisen en doelstellingen, zowel vanuit duurzaamheids-certificeringen als wet- en regelgeving. Dit vraagt om een fundamentele mentaliteitsverandering: natuurinclusief bouwen moet geen 'extra' zijn, maar een standaard uitgangspunt.

In deze editie van *Roofs* verkennen we hoe de sector deze omslag kan maken. We laten experts aan het woord, delen inspirerende praktijkvoorbeelden en analyseren de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van regelgeving en certificering. Want natuurinclusiviteit is geen trend – het is een noodzaak voor de toekomst.

Veel leesplezier!

Albert Jan Kerksen

Dit artikel kunt u lezen op www.dakweb.nl